

ФОРМУВАННЯ ДОХІДНОЇ БАЗИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ ПОДАТКОВО – БЮДЖЕТНОЇ РЕФОРМИ

О.В. СЕМЕНДА, кандидат економічних наук

Уманський національний університет садівництва

Структура доходів місцевих бюджетів відображає баланс самодостатності органів місцевої влади і фінансової залежності від держави. Практика свідчить про недостатність дохідної бази місцевих бюджетів для забезпечення виконання функцій, делегованих державою органам місцевого самоврядування. Тому проблеми формування доходів місцевих бюджетів підтверджують актуальність дослідження.

За повідомленням Міністерства фінансів України в результаті реформи 2015 року буде створено нову модель фінансового забезпечення місцевих бюджетів і міжбюджетних відносин, у рамках якої мають бути забезпечені бюджетна автономія та фінансова самостійність місцевих бюджетів, стимулювання податкоспроможних громад, розширення видаткових повноважень місцевих органів влади шляхом передання на фінансування з місцевих бюджетів окремих бюджетних програм і закладів, які на сьогодні фінансуються з державного бюджету.

Оцінимо результати зміни дохідної бази бюджету м.Умань (місто обласного значення) при проведенні податково-бюджетної реформи.

До складу джерел доходів міського бюджету у 2015 році були зараховані податки і збори, передбачені статтями 64 та 69 Бюджетного кодексу України.

Прогнозні обсяги надходжень по кожному із визначених доходних джерел розраховані із їх реальної оцінки за попередні базові періоди на підставі розрахунків Уманської об'єднаної державної податкової інспекції, структурних підрозділів виконавчого комітету та прогнозних показників економічного і соціального розвитку міста на 2015 рік.

При формуванні доходної частини міського бюджету враховано зміни положень Бюджетного кодексу України (Закон України "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин" від 28.12.2014 №79-VIII) та Податкового кодексу України (Закон України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи" від 28.12.2014 № 71-VIII) в частині місцевих бюджетів, а саме:

- запроваджено нові види трансфертів (базова дотація, освітня субвенція, медична субвенція, інші субвенції);
- систему балансування замінено системою бюджетного вирівнювання, яка передбачає горизонтальне вирівнювання податкоспроможності міського бюджету залежно від кількості населення, рівня надходжень податку на доходи фізичних осіб за останній бюджетний період та індексу податкоспроможності міського бюджету;

- скасовано розмежування джерел загального фонду на власні та закріплені доходи;
- розширено джерела надходжень загального фонду шляхом передачі із спеціального фонду єдиного податку, екологічного податку та введенням податку на нерухомість (складається з трьох видів податків: плата за землю, податок на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки, податок на транспортні засоби);
- скорочено кількість податків шляхом їх об'єднання за відповідною специфікою (рентна плата складається з плати за користування надрами для видобування корисних копалин, плати за спеціальне використання води, плати за спеціальне використання лісових ресурсів);
- зменшено норматив відрахувань до міського бюджету податку на доходи фізичних осіб - 60 відс. (у 2014 році - 75 відс.);
- державне мито буде зараховуватись 100 відс. до міського бюджету;
- відмінено справляння збору за першу реєстрацію транспортного засобу (податок сплачуватиметься у складі податків на майно як транспортний податок за розкішні автомобілі та зараховуватиметься до міського бюджету).

Абсолютна сума доходів бюджету міста Умань в умовах запровадження нового Бюджетного кодексу збільшилася лише на 0,3%. Місто втратило частину надходжень податку з доходів фізичних осіб (зменшено норматив відрахувань у 2015р на 15%) - основного стабільного бюджетоутворюючого джерела, а за рахунок розширення дохідних джерел бюджету, лише компенсувались втрати надходжень ПДФО.

А щодо проголошеної урядом децентралізації видаткових повноважень, то по окремих галузях буде спостерігатися навпаки централізація (у вигляді освітньої та медичної субвенцій).

Підсумовуючи, слід зробити висновок, що нова модель фінансового забезпечення місцевих бюджетів і міжбюджетних відносин мала забезпечити бюджетну автономію та фінансову самостійність місцевих бюджетів, стимулювати податкоспроможну громаду та ін., але проаналізувавши дохідну частину проекту бюджету м. Умань, зазначимо, що над досягненням таких цілей варто ще попрацювати.